KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 21.9.2009
KOM(2009) 489 v konečnom znení

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o výkone ustanovení o označovaní cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky v súlade s článkami 10 a 11 nariadenia (ES) č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc)

1. ÚVOD

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 z 15. marca 2006, ktorým sa ustanovuje kódex Spoločenstva o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc, ďalej len „SBC“ – Schengen Borders Code)[1], nadobudlo účinnosť 13. októbra 2006. SBC potvrdil povinnosť systematického označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe, ktorá sa zaviedla nariadením Rady (ES) č. 2133/2004[2]. Tento kódex obsahuje aj zoznam dokladov, ktoré sa označujú odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe, ako aj dokladov, ktoré sú oslobodené od tejto povinnosti. Okrem toho sa zaviedla možnosť, aby sa príslušné vnútroštátne orgány domnievali, že ak cestovný doklad štátneho príslušníka tretej krajiny neobsahuje odtlačok pečiatky na vstupe, jeho držiteľ nespĺňa podmienky týkajúce sa dĺžky pobytu v rámci dotknutého členského štátu. Štátny príslušník tretej krajiny má možnosť vyvrátiť túto domnienku. Ak ju nevyvráti, túto osobu možno z územia dotknutého členského štátu vyhostiť.

Dňa 6. novembra 2006 Komisia schválila svoje odporúčanie, ktorým sa zavádza spoločná „Praktická príručka pre príslušníkov pohraničnej stráže“[3] (ďalej „PHBG“ – Practical Handbook for Border Guards) s osobitnými usmerneniami k označovaniu cestovných dokladov odtlačkom pečiatky (časť dva, oddiel I, bod 4), a najmä stanovujú výnimky z tejto povinnosti, prípady, keď v cestovnom doklade už nie je k dispozícii žiadne miesto na označenie odtlačkom pečiatky, označovanie cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín podliehajúcich vízovej povinnosti odtlačkom pečiatky, atď.

Podľa podmienok článku 10 ods. 6 SBC *Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o výkone ustanovení o označovaní cestovných dokladov odtlačkom pečiatky do konca roka 2008.*

Na tento účel Komisia vypracovala v auguste 2008 dotazník určený členským štátom, aby získala informácie o výkone ustanovení o označovaní cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky. Aby Komisia získala požadované informácie, musela zaslať niekoľko upomienok. Táto správa sa vypracovala na základe odpovedí, ktoré poskytlo dvadsať päť členských štátov patriacich do schengenského priestoru. Dva členské štáty (Malta a Portugalsko) neposkytli požadované informácie.[4]

2. HLAVNÉ PRVKY REŽIMU OZNAČOVANIA CESTOVNÝCH DOKLADOV ODTLAČKOM PEČIATKY

Po prvé, musí sa dodržiavať povinnosť systematického označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí prichádzajú na krátkodobý pobyt nepresahujúci tri

---

1 Ú. v. EÚ L 105 z 13.4.2006, s. 1.

2 Nariadenie Rady (ES) č. 2133/2004 z 13. decembra 2004 o požiadavke na príslušné orgány členských štátov, aby sa systematicky pečiatkovali cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, Ú. v. EÚ 369, 16.12.2004, s. 5.

3 Odporúčanie Komisie zo 6. novembra 2006, ktorým sa zavádza spoločná „Praktická príručka pre príslušníkov pohraničnej stráže (Schengenská príručka)“, ktorú majú používať príslušné orgány členských štátov pri vykonávaní hraničnej kontroly osôb, K (2006) 5186 v konečnom znení.

4 Vzhľadom na to, že Švajčiarsko uplatňuje schengenské acquis iba od 12. decembra 2008, Švajčiarsko nebolo požiadané o poskytnutie informácií o svojich skúsenostiach s označovaním cestovných dokladov odtlačkom pečiatky.

mesiace počas obdobia šiestich mesiacov v rámci schengenského priestoru, odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe.

Je potrebné zdôrazniť, že v prípade zmiernenia kontrol hraníc podľa článku 8 SBC majú príslušníci pohraničnej stráže naďalej povinnosť označovať cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky na vstupe aj výstupe.

Článkom 10 ods. 3 SBC sa zavádzajú výnimky zo systematického označovania dokladov odtlačkom pečiatky, medzi ktoré patria cestovné doklady hláv štátov a hodnostárov, ktorých príchod bol vopred oficiálne ohlásený cez diplomatické kanály, a ďalšie kategórie uvedené v uvedenom článku.

Odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe sa neoznačujú cestovné doklady štátnych príslušníkov EÚ, Nórska, Islandu, Lichtenštajnska a Švajčiarska. Okrem toho sa odtlačkom pečiatky na základe režimu malého pohraničného styku neoznačujú doklady obyvateľov pohraničnej oblasti, v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 1931/2006[5]. Od povinnosti označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe sú oslobodení aj štátni príslušníci tretích krajín a rodinní príslušníci občanov EÚ, ak predložia pobytový preukaz vydaný členským štátom podľa článku 10 smernice 2004/38/ES[6].

Praktické opatrenia týkajúce sa označovania dokladov odtlačkom pečiatky sú uvedené v prílohe IV k SBC, ktorými sa zavádzajú, napríklad, spoločné pravidlá označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí podliehajú vízovej povinnosti, alebo povinnosť členských štátov určiť vnútroštátne kontaktné miesta zodpovedné za výmenu informácií o bezpečnostných kódoch vstupných a výstupných pečiatok používaných na ich hraničných priechodoch.

V článku 10 ods. 3 posledná zarážka SBC sa zavádza možnosť výnimočne na žiadosť štátneho príslušníka tretej krajiny upustiť od označenia dokladu odtlačkom pečiatky na vstupe alebo výstupe, ak by to tejto osobe mohlo spôsobiť vážne problémy (napríklad, problémy politického charakteru). V takom prípade sa vstup alebo výstup musia zaznamenať na osobitnom liste, ktorý sa odovzdá štátnemu príslušníkovi tretej krajiny.

V článku 11 SBC sa zavádza možná domnienka nelegálneho pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny nachádzajúceho sa na území členského štátu patriaceho do schengenského priestoru alebo v prípade opustenia schengenského priestoru bez označenia vstupnou pečiatkou. V takomto prípade môže štátny príslušník tretej krajiny vyvrátiť túto domnienku, ak akýmkoľvek dôveryhodným spôsobom, napríklad, cestovnými lístkami alebo potvrdeniami o ubytovaní v hoteli, dokladom o svojej prítomnosti mimo schengenského priestoru, poskytne dôkaz, že dodržal podmienku krátkodobého pobytu v schengenskej zóne. V takom prípade príslušné vnútroštátne orgány uvedú v cestovnom doklade, v súlade s vnútroštátnym právnym právom a praxou, dátum a miesto prekročenia vonkajšej hranice jedného z členských štátov.

---

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1931/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá malého pohraničného styku na vonkajších pozemných hraniciach členských štátov, Ú. v. EÚ L 405, 30.12.2006, s. 1.

[6] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

Okrem toho možno štátnemu príslušníkovi tretej krajiny poskytnúť formulár uvedený v prílohe VIII k SBC. Tento formulár sa poskytuje výhradne v prípade, keď štátny príslušník tretej krajiny preukáže, že dodržal podmienku trvania povoleného krátkodobého pobytu, hoci jeho cestovný doklad neobsahuje vstupnú pečiatku.

Ak osoba nevyvráti domnienku nelegálneho pobytu, príslušné orgány ju môžu vyhostiť z územia dotknutého členského štátu.

Členské štáty sú povinné informovať ostatné členské štáty, Komisiu a Generálny sekretariát Rady o svojich vnútroštátnych postupoch so zreteľom na domnienku nelegálneho pobytu a jej vyvrátenie.

3. VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE O UPLATŇOVANÍ USTANOVENÍ O OZNAČOVANÍ CESTOVNÝCH DOKLADOV ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOV TRETÍCH KRAJÍN ODTLAČKOM PEČIATKY A ZISTENÉ PROBLÉMY

Členské štáty vo svojich odpovediach uvádzajú, že riadne, správne a systematicky označujú cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe. Členské štáty vyhlasujú, že počas tejto činnosti sa nevyskytli žiadne podstatné problémy. Neuvádzajú sa teda žiadne osobitné problémy súvisiace s dlhým časom čakania na vonkajších hraniciach alebo s označovaním pečiatkou v prípade, že sa zmiernili kontroly hraníc podľa článku 8 SBC.

Zistené problémy, ktoré opísali členské štáty, majú túto povahu:

- *Chýbajúce vstupné pečiatky z iných členských štátov;*

Komisia zdôrazňuje, že iba systematické označovanie cestovných dokladov odtlačkom pečiatky umožňuje s určitosťou stanoviť dátum a miesto prechodu vonkajšej hranice, a je preto nevyhnutné pre overenie dodržiavania dĺžky povoleného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny v rámci schengenského priestoru (pozri aj bod 5 ďalej v texte).

- *Problémy s čitateľnosťou, odtlačky pečiatok označené nesprávne (napríklad, cez vízovú nálepku, takže prístrojom snímateľná zóna víz je prekrytá, a preto nie je možná kontrola pomocou optických čítačiek), cez predtým označenú odtlačku pečiatky, čiastočne (časť odtlačku pečiatky chýba), chaoticky a nie chronologicky, spôsobom, ktorý nie je jasný a priamy (napríklad, cez okraj pasu alebo nečitateľné zóny s nedostatočným množstvom atramentu);*

Aby bolo možné ľahko a správne určiť dĺžku pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny na schengenskom území, Komisia pripomína, že sú k dispozícii odporúčané postupy týkajúce sa označovania dokladov odtlačkom pečiatky, ktoré sú uvedené v bode 4.6 PHBG, a najmä:

- odtlačky pečiatok by sa podľa možnosti mali dávať chronologicky, aby sa ľahšie našiel dátum, kedy osoba naposledy prekročila hranicu,
- odtlačok výstupnej pečiatky by sa mal dávať v blízkosti odtlačku vstupnej pečiatky,
- odtlačok pečiatky by sa mal dávať v horizontálnej pozícii, aby sa mohol ľahko prečítať,

– cez už existujúce odtlačky pečiatok by sa už nemal dávať žiadny iný odtlačok pečiatky, vrátane odtlačkov pečiatok, ktoré dali iné krajiny.

Okrem toho je potrebné pripomenúť, že v bode 3 prílohy IV k SBC sú stanovené pravidlá, ktorými sa riadi označovanie cestovných dokladov obsahujúcich víza odtlačkom pečiatky. Teda [...] *sa doklad označí odtlačkom pečiatky podľa možností tak, aby odtlačok pečiatky prekrýval okraj víza bez ovplyvnenia čitateľnosti údajov na víze alebo bezpečnostných znakov vízovej nálepky. Ak sa doklad musí označiť viacerými odtlačkami pečiatky [...], urobí sa to na strane oproti strane, na ktorej je uvedené vízum. Ak nemožno použiť túto stranu, odtlačok pečiatky sa dá na nasledujúcu stranu. Odtlačok pečiatky sa nedáva na prístrojom snímateľnú zónu.*

- *Už nie je miesto na označenie cestovného dokladu odtlačkom pečiatky – najmä v prípade vodičov nákladných áut alebo osôb, ktoré pri dochádzaní za prácou často prekračujú vonkajšiu hranicu – a chýbajúci predpis EÚ týkajúci sa tohto problému;*

Pri predkladaní PHBG si Komisia uvedomovala, že sa môže stať, že doklad umožňujúci štátnemu príslušníkovi tretej krajiny prekročiť hranicu, už nebude viac vhodným na označenie odtlačkom pečiatky, keďže už neexistujú prázdne strany. V takom prípade sa štátnemu príslušníkovi tretej krajiny odporúča požiadať o nový cestovný doklad, aby sa v budúcnosti mohli do neho naďalej dávať odtlačky pečiatok. V prípade, že cestovný doklad, v ktorom už nie je viac miesta na odtlačok pečiatky, obsahuje platné víza, mala by sa podať žiadosť o nové vízum, ktoré by sa malo prilepiť do nového cestovného dokladu.

Niektoré členské štáty sa pýtali, či sa článok 10 ods. 3, ktorý umožňuje výnimočne upustiť od označenia, ak by označenie dokladu odtlačkom vstupnej alebo výstupnej pečiatky mohlo štátnemu príslušníkovi tretej krajiny spôsobiť vážne problémy, uplatňuje v prípade, keď štátny príslušník tretej krajiny nemá prázdne strany na označenie svojho cestovného dokladu odtlačkom pečiatky. Komisia je toho názoru, že toto ustanovenie sa v tomto prípade neuplatňuje, pretože upustenie od označenia odtlačkom pečiatky sa povoľuje iba z dôvodu problémov (napríklad politického charakteru), ktoré by označenie odtlačkom pečiatky mohlo osobe spôsobiť. Podľa odporúčaní Komisie uvedených v PHBG[7] sa však vo výnimočných prípadoch, a najmä v prípade osôb, ktoré pravidelne prekračujú hranice pri dochádzaní za prácou, môže použiť osobitný list, ktorý sa môže označiť odtlačkom pečiatky. Tento list sa musí odovzdať štátnemu príslušníkovi tretej krajiny a mal by obsahovať informácie uvedené v PHBG. V každom prípade nedostatok prázdnych strán v cestovnom doklade nie je samo o sebe oprávneným a dostatočným dôvodom na odmietnutie vstupu osoby.

Určité členské štáty uvádzajú, že takéto osobitné listy na označenie odtlačkom vstupnej alebo výstupnej pečiatky používajú na základe žiadosti štátnych príslušníkov tretích krajín, najmä vodičov nákladných áut, ktorí často prekračujú vonkajšiu hranicu. Pozornosť by sa mala venovať aj osobám prekračujúcim hranice pri dochádzaní za prácou, ktoré nemajú nárok na povolenie na malý pohraničný styk. Je potrebné zdôrazniť, že Maďarsko a Slovinsko označujú odtlačkom pečiatky osobitné listy, ktoré sú pripojené k chorvátskym preukazom totožnosti; tieto dva členské štáty uznávajú tento postup na základe svojich dvojstranných dohôd z roku 1997. Podľa informácií, ktoré poskytlo Slovinsko, štatisticky menej ako 0,5 % vodičov nákladných áut žiada ročne o označenie osobitných listov odtlačkom pečiatky. Štátni príslušníci tretích krajín uvádzajú, že dôvodom takejto žiadosti je najmä vysoká cena nového

[7] Bod 4.5 PHBG.

pasu. V niektorých prípadoch štátni príslušníci tretích krajín chcú, aby sa ponechala jedna prázdna strana pre ďalšie víza alebo povolenie na pobyt.

Komisia je toho názoru, že uvedené opísané prípady by sa nemali považovať za oslobodenie od povinnosti označovania dokladov odtlačkom pečiatky, pretože nespadajú do rámca uplatňovania článku 10 ods. 3 posledná zarážka SBC.

- *Neexistencia jednotnejšieho postupu týkajúceho sa označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín cestujúcich s deťmi odtlačkom pečiatky;*

Medzinárodná organizácia civilného letectva vydala niekoľko odporúčaní nezáväzného charakteru, vrátane uplatňovania zásady *„jedna osoba – jeden pas“*. Táto zásada bola schválená na úrovni Spoločenstva[8]. Ak by ju uplatňovali tretie krajiny, umožnila by uplatňovať ustanovenia o označovaní cestovných dokladov každej príslušnej osoby odtlačkom pečiatky.

- *Spochybnenie nutnosti označovať odtlačkom pečiatky cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí vlastnia platné povolenie na pobyt vydané členským štátom patriacim do schengenského priestoru.*

Komisia je toho názoru, že cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú držiteľmi platného povolenia na pobyt vydaného členským štátom patriacim do schengenského priestoru, by sa nemali označovať odtlačkom pečiatky. Účelom označovania pasu odtlačkom pečiatky je stanoviť, či štátny príslušník tretej krajiny dodržal povolenú dĺžku krátkodobého pobytu v rámci schengenského priestoru. Táto úvaha sa v prípade štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí vlastnia platné povolenie na pobyt, nemôže uplatniť, pretože povolené obdobie pobytu v členskom štáte patriacom do schengenského priestoru, ktorý vydal povolenie, sa určuje na základe platnosti povolenia na pobyt. Označenie pasu odtlačkom pečiatky pri výstupe a pri opätovnom vstupe nemôže ovplyvniť dĺžku pobytu povoleného povolením na pobyt, ktoré vydal členský štát patriaci do schengenského priestoru. Pri overení, či osoby, ktoré vlastnia povolenie na pobyt zahŕňajúce prekročenie vonkajších hraníc a cestovanie do iných členských štátov patriacich do schengenského priestoru, dodržiavajú dĺžku pobytu, je nutné spoliehať sa na oznamovanie prítomnosti v rámci iného členského štátu patriaceho do schengenského priestoru v súlade s článkom 22 Schengenského dohovoru[9]. Tento nástroj by pravdepodobne neumožnil vypočítať dĺžku pobytu tak ľahko, ako v prípade kontroly odtlačkov pečiatok. Je to však dôsledok vytvorenia priestoru bez kontroly vnútorných hraníc. Je potrebné zdôrazniť, že Komisii neboli doteraz poskytnuté žiadne informácie o štátnych príslušníkoch tretích krajín, držiteľoch povolenia na pobyt vydaného členským štátom patriacim do schengenského priestoru, ktorí zneužívajú svoje právo cestovať vzhľadom na pobyt v inom členskom štáte dlhšie ako tri mesiace.

---

8 Nariadenie Rady (ES) č. 2252/2004 z 13. decembra 2004 o normách pre bezpečnostné znaky a biometriu v pasoch a cestovných dokladoch vydávaných členskými štátmi, Ú. v. EÚ L 385, 29.12.2004, s. 1. Túto zásadu uplatňujú všetky členské štáty, okrem Rakúska a Holandska.

9 Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 19.

4. INFORMÁCIE O ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOCH TRETÍCH KRAJÍN OSLOBODENÝCH OD POVINNOSTI OZNAČOVANIA ODTLAČKOM PEČIATKY (ČLÁNOK 10 ODS. 3) A PRÍPADY OSLOBODENIA OD TEJTO POVINNOSTI

Väčšina členských štátov nezhromažďuje štatistické údaje o počte žiadostí štátnych príslušníkov tretích krajín o oslobodenie od povinnosti označovania dokladov odtlačkom pečiatky alebo takéto žiadosti vôbec neregistrujú. Niektoré členské štáty uvádzajú iba niekoľko žiadostí štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sa posudzujú individuálne.

Okrem toho boli vznesené otázky týkajúce sa označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky a výpočtu období pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín – rodinných príslušníkov občanov Únie – cestujúcich s pobytovým preukazom podľa článku 10 smernice 2004/38/ES.

Komisia pripomína, že štátni príslušníci tretích krajín - rodinní príslušníci občanov Únie - sú oslobodení od povinnosti označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe pri cestovaní s pobytovým preukazom vydaným členskými štátmi podľa článku 10 smernice 2004/38/ES, keď sprevádzajú občanov Únie, ktorí si uplatňujú právo na voľný pohyb alebo pobyt. Naopak, štátny príslušník tretej krajiny - rodinný príslušník občana Únie - nie je oslobodený od povinnosti označovania cestovného dokladu odtlačkom pečiatky, ak cestuje sám alebo keď osoba sprevádzajúca občana Únie nepredloží uvedený pobytový preukaz (napríklad osoba žije s občanom EÚ mimo EÚ a nevlastní pobytový preukaz).

Nie je možné zabrániť situáciám, keď štátny príslušník tretej krajiny, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie, spojí cestovanie, pri ktorom sprevádza občana EÚ, ktorý si uplatňuje svoje právo na voľný pohyb, alebo sa k nemu pripojí, a prípadom, keď štátny príslušník tretej krajiny cestuje sám. Komisia je toho názoru, že táto situácia by mohla byť zmätočná, v skutočnosti však nespôsobuje problémy; v prípade, že štátny príslušník tretej krajiny cestuje sám, nemôže v rámci schengenského priestoru presiahnuť maximálne trvanie pobytu, t. j. tri mesiace. V prípade, že štátny príslušník tretej krajiny sprevádza občana Únie, dĺžka povoleného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny sa neobmedzuje na tri mesiace počas obdobia šiestich mesiacov.

Nakoniec, niektoré členské štáty navrhujú doplniť zoznam kategórií osôb, ktorých cestovné doklady by sa nemali označovať odtlačkom pečiatky, o členov posádky medzinárodných osobných vlakov a nákladných vlakov. Komisia je naklonená tomuto návrhu a bude iniciovať oslobodenie členov posádok vlakov od povinnosti označovania dokladov odtlačkom pečiatky v súvislosti s ich profesijnou činnosťou porovnateľnou s pilotmi alebo námorníkmi, keďže vlaky sa radia pevne stanoveným cestovným poriadkom.

5. INFORMÁCIE O ŠTÁTNYCH PRÍSLUŠNÍKOCH TRETÍCH KRAJÍN NACHÁDZAJÚCICH SA NA ÚZEMÍ ČLENSKÉHO ŠTÁTU ALEBO V PRÍPADE OPUSTENIA SCHENGENSKÉHO PRIESTORU BEZ OZNAČENIA CESTOVNÉHO DOKLADU ODTLAČKOM PEČIATKY S VYVRÁTITEĽNOU ALEBO NEVYVRÁTITEĽNOU DOMNIENKOU O NELEGÁLNOM POBYTE (ČLÁNOK 11)

Značný počet členských štátov nezhromažďuje štatistické údaje o počte štátnych príslušníkov tretích krajín nachádzajúcich sa na území členských štátov alebo v prípade opustenia schengenského priestoru bez označenia cestovného dokladu odtlačkom pečiatky alebo o počte osôb, ktoré môžu najmä vyvrátiť alebo nemôžu vyvrátiť domnienku o nelegálnom pobyte.

Niektoré členské štáty (Slovinsko, Belgicko, Maďarsko, Rumunsko, Taliansko a Estónsko) poskytli presné štatistické údaje s tabuľkami obsahujúcimi presné informácie o počte štátnych príslušníkov tretích krajín, miestach a dátumoch ich vstupu do schengenského priestoru. Ostatné členské štáty poskytli iba všeobecné informácie o značných alebo nízkych počtoch štátnych príslušníkov tretích krajín, v prípade ktorých sa zistilo, že ich cestovný doklad nie je označený odtlačkom vstupnej pečiatky.

V článku 11 ods. 1 SBC sa zavádza možnosť, aby príslušné vnútroštátne orgány predpokladali, že držiteľ cestovného dokladu, ktorý nie je označený odtlačkom vstupnej pečiatky, nespĺňa podmienky trvania pobytu platné v rámci dotknutého členského štátu. Z odpovedí orgánov členských štátov však nie je jasné, či tieto orgány vždy uplatňujú domnienku nelegálneho pobytu, ak v pase štátneho príslušníka tretej krajiny chýba odtlačok vstupnej pečiatky.

Väčšina členských štátov uvádza, že v prípadoch, keď cestovný doklad nie je označený odtlačkom vstupnej pečiatky, používa formulár uvedený v prílohe VIII k SBC po uznaní dôkazov týkajúcich sa dodržania podmienky trvania povoleného krátkodobého pobytu. Niektoré členské štáty (Nemecko, Francúzsko, Slovinsko a Dánsko) uvádzajú, že nepoužívajú tento formulár, ale označujú cestovný doklad štátneho príslušníka tretej krajiny odtlačkom opravnej pečiatky, na ktorom je uvedený dátum a miesto vstupu do schengenského priestoru. Niektoré členské štáty uvádzajú, že používajú tieto dva nástroje (formulár a pečiatku).

Maďarsko uviedlo, že vytvorilo vnútroštátny systém pohraničnej registrácie, v ktorom sa registrujú všetci štátni príslušníci tretích krajín vstupujúci a vystupujúci cez jeho vonkajšie hranice. Tieto informácie sa môžu použiť na vyvrátenie domnienky nelegálneho pobytu, ak osoba vstúpila do schengenského priestoru v Maďarsku. Bulharsko opisuje podobný automatický informačný systém „kontrola na hranici“ a Rumunsko podobnú databázu vstupov/výstupov.

Väčšina členských štátov uvádza, že nezbiera žiadne štatistické informácie, ani neuchováva žiadne databázy o počte štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemohli vyvrátiť domnienku nelegálneho pobytu. Niektoré členské štáty uvádzajú, že neexistuje možnosť rozlišovať medzi osobami vyhostenými z dôvodu nevyvrátenia domnienky nelegálneho pobytu a osobami vyhostenými z iných dôvodov. Väčšina členských štátov osobitne uvádza, že stanovili vnútroštátne postupy na vyhostenie nelegálnych prisťahovalcov. Členské štáty, ktoré poskytli konkrétne informácie o počte vrátených štátnych príslušníkov tretích krajín (Estónsko, Lotyšsko, Slovinsko, Holandsko a Litva), informovali, že osoby boli vo všetkých prípadoch odsunuté alebo vyhostené zo schengenského priestoru.

6. ĎALŠIE INFORMÁCIE TÝKAJÚCE SA UPLATŇOVANIA USTANOVENÍ ČLÁNKOV 10 A 11

Grécko informovalo o zavedení automatickej a dennej zmeny čísel bezpečnostných kódov vstupných a výstupných pečiatok prostredníctvom elektronickej žiadosti, ktorá sa vypracuje na tento účel.

Poľsko nedávno vznieslo v pracovnej skupine Rady pre hranice otázku, ako označovať cestovné doklady odtlačkom pečiatky, ak sa do pasu rodiča dávajú dve alebo viac schengenských víz „typu C“ pre rodiča a dieťa. Na základe informácií, ktoré poskytli členské štáty, sa zistilo, že procesná prax sa v týchto prípadoch medzi jednotlivými členskými štátmi líši, napríklad, uvádzanie počtu osôb vedľa odtlačku pečiatky alebo mena dieťaťa. SBC

neobsahuje žiadne osobitné ustanovenie o postupe, ktorý sa má v tomto prípade uplatniť. Komisia je toho názoru, že každá vízová nálepka umiestnená do pasu by sa v podstate mala systematicky označovať odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe v súlade s článkom 10 a prílohou IV, bodom 3 SBC. Problémy s určením, ktorá pečiatka zodpovedá vstupu ktorej osoby, by mohli vzniknúť v prípade viacnásobných vstupných víz a častých ciest oboch osôb. Keďže však členské štáty neposkytli žiadne informácie o frekvencii týchto prípadov, ku ktorým dochádza na vonkajších hraniciach, a o praktických problémoch, s ktorými sa stretávajú, Komisia je toho názoru, že v už opísaných prípadoch nie je primerané počítať so zosúladením postupov označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky.

Komisia by chcela nastoliť otázku označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky v prípade dočasnej obnovy kontroly hraníc na vnútorných hraniciach podľa článku 23 a nasledujúcich článkov SBC. Podľa článku 28, *v prípade, že sa obnoví kontrola vnútorných hraníc, uplatňujú sa primerane príslušné ustanovenia hlavy II.* Budú sa teda uplatňovať určité príslušné ustanovenia týkajúce sa kontrol na vonkajších hraniciach, napríklad, kontroly osôb na hraniciach alebo odmietnutie vstupu. Označovanie dokladov odtlačkom pečiatky by sa však nemalo vykonávať medzi členskými štátmi patriacimi do schengenského priestoru, keďže osoba zostáva v rámci schengenského priestoru. Dočasná obnova kontrol na vnútorných hraniciach nemôže mať vplyv na dĺžku povoleného pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny v rámci schengenského priestoru. Označovanie dokladov odtlačkom pečiatky by bolo zavádzajúce, keďže odtlačok druhej vstupnej pečiatky by sa dal bez uskutočnenia výstupu. Komisia je preto toho názoru, že článok 10 sa neuplatňuje počas dočasnej obnovy kontrol hraníc na vnútorných hraniciach.

7. ZÁVERY

Na základe poskytnutých informácií Komisia dospela k týmto záverom:

(1) Súčasné právne predpisy Spoločenstva stanovujú povinnosť systematického označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe. SBC obsahuje zoznam dokladov, ktoré sa označujú odtlačkom vstupnej a výstupnej pečiatky, a dokladov, ktoré sú oslobodené od tejto povinnosti. Okrem toho sa zaviedla možnosť, aby sa príslušné vnútroštátne orgány domnievali, že osoba nespĺňa podmienky trvania pobytu v rámci dotknutého členského štátu, ak jej cestovný doklad neobsahuje odtlačok pečiatky na vstupe, ako aj možnosť, aby štátny príslušník tretej krajiny vyvrátil túto domnienku. Podľa článku 10 ods. 6 SBC Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade do konca roka 2008 správu o výkone ustanovení o označovaní cestovných dokladov odtlačkom pečiatky. Komisii je ľúto, že tento termín nebolo možné dodržať. Toto oneskorenie bolo spôsobené tým, že niekoľko členských štátov poskytlo informácie s oneskorením.

(2) Komisia zdôrazňuje rovnako, ako aj značný počet členských štátov, nutnosť prísne dodržiavať pravidlá systematického, chronologického a správneho označovania cestovných dokladov odtlačkom pečiatky, ktoré sú stanovené v SBC a PHBG. Dodržiavanie týchto pravidiel uľahčuje správne vykonávanie kontrol na hraniciach a prispieva ku skráteniu času čakania na vonkajších hraniciach EÚ.

(3) Komisia pripomína, že spoločné pravidlá týkajúce sa označovania cestovných dokladov štátnych príslušníkov tretích krajín obsahujúcich vízovú nálepku odtlačkom pečiatky sú stanovené v prílohe IV, bod 3 SBC.

(4) Komisia zdôrazňuje, že cestovné doklady štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú držiteľmi platného povolenia na pobyt vydaného členským štátom patriacim do schengenského priestoru, sú oslobodené od povinnosti označovania odtlačkom pečiatky na vstupe a výstupe.

(5) Komisia je toho názoru, že článok 10 SBC sa neuplatňuje počas dočasnej obnovy kontroly hraníc na vnútorných hraniciach podľa článku 23 a nasledujúcich článkov SBC.

(6) Komisia si uvedomuje problémy, na ktoré narážajú štátni príslušníci tretích krajín, ktorí často prekračujú hranice, napríklad, vodiči nákladných vozidiel alebo osoby, ktoré pri dochádzaní za prácou pravidelne prekračujú hranice. Problémy týkajúce sa prázdnych strán na označenie odtlačkom pečiatky by sa však mohli prekonať iba automatizovaným systémom registrácie vstupu a výstupu, ktorý by urobil z používania pečiatky nepotrebnú činnosť. Komisia nevidí potrebu oslobodiť vodičov nákladných áut od povinnosti označovania odtlačkom pečiatky, najmä vzhľadom na obavy, ktoré vyjadrili členské štáty z rizika nelegálneho prisťahovalectva a zamestnávania.

(7) Komisia je toho názoru, že nie je potrebné posúdiť ďalšie prípady oslobodenia od povinnosti označovania dokladov odtlačkom pečiatky, s výnimkou členov posádky vlakov v súvislosti s ich profesijnou činnosťou porovnateľnou s pilotmi alebo námorníkmi, keďže tieto vlaky sa riadia presne stanoveným cestovným poriadkom. Komisia bude iniciovať opatrenia na oslobodenie tejto kategórie osôb od povinnosti označovania dokladov odtlačkom pečiatky.

(8) Z odpovedí členských štátov vyplýva, že značný počet z nich nezbiera štatistické údaje o počte štátnych príslušníkov tretích krajín nachádzajúcich sa na ich území alebo v prípade opustenia schengenského priestoru bez označenia dokladov odtlačkom vstupnej pečiatky, a o tých štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorí dokázali (alebo nedokázali) vyvrátiť domnienku o nelegálnom pobyte. Komisia vyzýva členské štáty, aby zhromažďovali a sprístupnili tieto údaje, aby bolo možné lepšie analyzovať uplatňovanie ustanovení o označovaní cestovných dokladov odtlačkom pečiatky.

(9) Napokon, mnoho členských štátov si ešte nesplnilo povinnosť podľa článku 11, posledná zarážka, informovať Komisiu a Generálny sekretariát Rady o svojich vnútroštátnych postupoch so zreteľom na domnienku nelegálneho pobytu a jej vyvrátenie podľa článku 11. Komisia vyzýva tieto členské štáty, aby tak urobili do jedného mesiaca od schválenia tejto správy.